

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2020/023 van 27 november 2020

INLEIDENDE SAMENVATTING

Schooltoeslag – Financiële voorwaarden – Recente samenwoning op de referentiedatum – Terugvordering van onverschuldigd betaalde gezinstoelagen – Fout van de uitbetalingsactor – notie 'rekenschap geven

De argumentatie van verzoekster waarbij zij meent dat het gaat om een vergissing van de uitbetalingsactor (in haar voordeel) en zij dus sowieso hier niet de dupe kan van zijn gaat volgens de Geschillencommissie voorbij aan de nuance in de toepasselijke wettelijke bepalingen dat de niet-terugvordering ingeval van een fout van de administratie enkel geldt als de betrokkene zich normaal geen rekenschap kon geven van de onverschuldigde betaling. Gelet op de informatie in de brieven van de uitbetalingsactor lijkt evenwel moeilijk te kunnen worden aangenomen dat de verzoekster geenszins wist hoe de berekening gebeurde.

BIJGEVOEGD

Vonnis arbeidsrechtbank Antwerpen – afdeling Hasselt van 21 oktober 2021

OPGROEIEN REGIE

GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2020/023

27 november 2020

REPERTORIUMNR. GC/20/A0072

INZAKE : ....., wonende te .....

- Verzoekster -

TEGEN : ....., met maatschappelijke zetel te

.....

- Verwerende partij -

1. Over het procedureverloop

Gelet op het verzoekschrift dat door de heer ..... van ....., namens verzoekster bij de Geschillencommissie werd ingediend per e-mail van 16 juni 2020, aangevuld bij e-mail van 14 juli 2020, tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 28 mei 2020;

Gelet op de beslissing betreffende de ontvankelijkheid van de Geschillencommissie van 27 juli 2020 waarbij aan verzoekster werd meegedeeld dat haar verzoek ontvankelijk is;

Gelet op het feit dat met inachtneming van de door de overheid opgelegde maatregelen in het kader van de bestrijding van het Coronavirus (Covid-19), de zitting van de Geschillencommissie niet in fysieke aanwezigheid van de betrokkenen kan doorgaan;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen mondeling konden verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde konden laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat noch de verzoekster, noch de verwerende partij, gevraagd heeft gehoord te worden;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak

Verwerende partij kent tot op heden Groeipakket toe voor de kinderen .....

.....
.....

Uit de gegevens van het Rijksregister blijkt dat de 4 kinderen bij verzoekster waren gedomicilieerd van 3 mei 2019 tot 10 februari 2020 en dat de heer ..... eveneens op het adres van verzoekster was gedomicilieerd van 20 mei 2019 tot 28 februari 2020 en opnieuw met ingang van 13 augustus 2020.

Gelet op de domiciliëring van de heer ..... bij verzoekster, diende voor de vaststelling van het recht op een selectieve participatietoeslag (schooltoeslag) rekening te worden gehouden met de inkomsten van beiden.

Vermits verwerende partij betreffende de inkomsten van de heer ..... geen gegevens van de FOD Financiën had ontvangen, werd bij brief van 12 november 2019 aan verzoekster gevraagd die inkomsten mee te delen.

Hoewel de inkomsten van de heer ..... nog niet waren gekend, werd er door verwerende partij voor de drie jongste kinderen, ... reeds voorlopig een selectieve participatietoeslag (schooltoeslag) ten bedrage van € 943,30 per kind toegekend. Verzoekster werd daarvan in kennis gesteld bij brief van 20 november 2019 waarin de berekeningswijze werd opgenomen: hieruit blijkt dat er uitsluitend rekening werd gehouden met de inkomsten van verzoekster.

Na ontvangst van het Griekse aanslagbiljet betreffende de inkomsten van de heer ....., heeft verwerende partij besloten dat er, rekening houdend met de inkomsten van zowel verzoekster als de inkomsten van de heer ....., slechts lagere selectieve participatietoeslagen, ten bedrage van € 716,31 per kind, konden worden toegekend. Het verschil tussen de voorlopig toegekende selectieve participatietoeslagen en de lagere participatietoeslagen ten bedrage van in totaal € 680,97 werd door verwerende partij van verzoekster teruggevorderd bij beslissing van 28 mei 2020.

3. Standpunt van verzoekster

In het verzoek van 16 juni 2020 heeft de heer ..... van de sociale dienst van ....., de grieven van verzoekster als volgt verwoord:

“Mevrouw ..... moet 680,97€ terugbetalen aan ....., omwille van onterecht uitbetaalde Schooltoeslag van september 2019. En dit nadat mevrouw nog de inkomstenbewijzen van haar vriend, die toen bij haar woonde, had doorgestuurd in kader van de Sociale toeslag aanvraag. Gezien het hier om een vergissing lijkt te gaan van ..... en ze het niet met zijn inkomen hebben rekening gehouden, en haar vriend nog niet lang bij haar inwoonde, vindt mevrouw het niet eerlijk dat ze dit moet terugbetalen omdat ze zelf niet wist hoe de berekening gebeurde en ze niet door had

dat hier geen rekening mee gehouden werd. Ze heeft in haar financiën ook niet voorzien dat ze dit bedrag nog zou moeten terugvorderen¹ dus dit is voor mevrouw niet evident.”

4. Standpunt en argumentatie van verwerende partij

Bij e-mail van 12 augustus 2020 deelde verwerende partij aan de Geschillencommissie het volgende mee:

“Voor de 3 kinderen van mevrouw ..... werd op 22 november 2019 de schooltoeslag betaald. Voor elk van deze kinderen werd het bedrag van 943,30 euro betaald.

Uit de gegevens van het Rijksregister bleek dat de heer ..... van 04/07/2019 op hetzelfde adres van mevrouw ..... woonde. Aangezien hij slechts sinds 2019 in België verbleef waren er voor hem geen fiscale gegevens beschikbaar op basis waarvan de automatische toekenning normaal gezien verloopt. Op 12 november werden deze nodige gegevens opgevraagd, via een formulier gericht aan mevrouw ..... Alhoewel er nooit reactie op dit formulier is gekomen, werd de schooltoeslag dan toch betaald op 22 november 2019. De reden waarom dit werd betaald zonder over de nodige gegevens te beschikken kan ik niet meer achterhalen.

De berekeningswijze werd aan mevrouw ..... bezorgd per brief van 20 november 2019, zij werd als enige inkomensverstrekker opgenomen (als voorbeeld, de brief voor ..... in bijlage). Nochtans werd kort er voor de inkomsten van haar partner opgevraagd. Zij had kunnen weten dat deze berekening niet klopte.

Nadat mevrouw ..... en de heer ..... uit elkaar zijn gegaan werd het onderzoek naar de sociale toeslag opnieuw gevoerd, en kwam de voorbarige betaling van de schooltoeslag aan het licht. De buitenlandse inkomsten van de heer ..... werden nogmaals opgevraagd, en ditmaal wel ontvangen. Op basis van het gezamenlijke inkomen werd de schooltoeslag opnieuw berekend, er kon nog 716,31 euro per kind worden betaald.

Het onverschuldigde bedrag van 226,99 euro werd op 28 mei 2020 betekend. Alhoewel de betaling voorbarig is vertrokken, had mevrouw ..... op basis van de elementen in de berekeningswijze kunnen weten dat niet alle elementen in rekening waren gebracht. Om die reden werd het debet niet als debet A gekwalificeerd.

Op basis van de toepasselijke regelgeving en de bekende informatie heeft ..... terecht gehandeld. De beslissing wordt gehandhaafd.

Omdat wij er van uitgaan dat mevrouw ..... redelijkerwijze kon weten dat de berekening niet klopte, kunnen we dit verzoekschrift ook niet beschouwen als een verzoek om van de terugvordering af te zien (art 13 BVR Rechten en Plichten begunstigden).”

---

¹ De Geschillencommissie begrijpt uit het verzoek dat eigenlijk ‘terugbetalen’ wordt bedoeld.

5. Beoordeling ten gronde

5.1. Vaststelling van het recht op een selectieve participatietoeslag

5.1.1. Situering

De selectieve participatietoeslag, ook schooltoeslag genoemd, kan vanaf het schooljaar 2019-2020 toegekend worden op basis van het Groeipakketdecreet. Het betreft een overheveling van de schooltoelagen vanuit het departement Onderwijs.

Om recht te hebben op de schooltoeslag dient te zijn voldaan aan een aantal voorwaarden.

Aldus bepaalt artikel 24 Groeipakketdecreet de toekenningsvoorwaarden voor de schooltoeslag:

“Een jaarlijkse selectieve participatietoeslag leerling, waarvan het bedrag is bepaald in hoofdstuk 4 van deze titel, wordt toegekend aan de leerling die aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° de leerling heeft de Belgische nationaliteit, of de leerling van wie het bewijs niet geleverd wordt dat hij de Belgische nationaliteit bezit, is toegelaten of gemachtigd om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

2° de pedagogische voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 2 van deze titel;

3° de financiële voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 3 van deze titel.

De Vlaamse Regering kan algemene vrijstellingen van het eerste lid, 1°, bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de selectieve participatietoelagen leerling.”

Artikel 25 Groeipakketdecreet² bepaalt de referentiedatum om het recht op de schooltoeslag te onderzoeken:

“Om de toestand van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 december van het schooljaar in kwestie.

Om de nationaliteit en de woonplaats van de rechthebbende leerling die niet gekwalificeerd is als een rechtgevend kind als vermeld in artikel 8 te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 december van het schooljaar in kwestie.

---

² Volledigheidshalve kan hier gemeld worden dat artikel 25 werd gewijzigd door het decreet van 10 juli 2020 tot wijziging van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, waarbij in artikel 25, eerste en tweede lid de woorden “31 december van het schooljaar in kwestie” vervangen worden door “31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie”. Dit artikel is in werking getreden op 1 augustus 2020 voor de toekenning van de selectieve participatietoelagen vanaf het schooljaar 2020-2021. In het voorliggende dossier geldt dus wel nog de referentiedatum van 31 december aangezien de betwisting betrekking heeft op de schooltoeslag voor het schooljaar 2019-2020.

Om de pedagogische toestand te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van het schooljaar in kwestie.”

In casu volgt de betwiste beslissing van verwerende partij van 28 mei 2020 uit een herberekening van de gezinsinkomsten en spitst de discussie tussen de partijen zich dan ook duidelijk toe op de financiële toekenningsvoorwaarden. Daarom wordt hierna enkel verder ingegaan op de financiële voorwaarden (art. 24, 1^e lid, 3° Groeipakketdecreet).

5.1.2. Financiële voorwaarden

De bepalingen van artikel 37, 1^e lid Groeipakketdecreet stellen aangaande de financiële voorwaarden vooreerst dat:

*“Om te bepalen of een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, in aanmerking komt voor de selectieve participatietoelagen leerling, wordt uitgegaan van **de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort.**”*

De Memorie van toelichting betreffende het Groeipakketdecreet verduidelijkt de ratio legis daarvan als volgt:

“Bij de toekenning van de selectieve participatietoelagen leerling wordt rekening gehouden met de inkomsten van het gezin waartoe de leerling behoort.

(...)

Het begrip “inkomsten” voor de selectieve participatietoelagen wordt afgestemd op het begrip “inkomsten” voor de sociale toeslagen binnen de gezinsbijslagen. (...)

Ook het gezinsbegrip wordt nagenoeg volledig afgestemd op het gezinsbegrip van de sociale toeslagen binnen de gezinsbijslagen. (...)

Implicatie van de harmonisering is wel dat het inkomen van nieuwe partners in een nieuw samengesteld gezin ook zal worden meegeteld wanneer er geen enkele band is met de kinderen. Deze keuzes zorgen voor een systeem waarbij de kans op het verlies van het recht op de huidige schooltoelage geminimaliseerd wordt, voor een harmonisering die qua toepassing efficiëntiewinsten zal toelaten en maakt het mogelijk dat de selectieve participatietoelagen de sociale toeslagen binnen de gezinsbijslagen kunnen versterken en aanvullen.”

Artikel 3, §1 en §2, 1^e, 2^e, 3^e en 5° lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 betreffende de selectieve participatietoelagen leerling (verder BVR Selectieve participatietoelagen genoemd) bepalen:

“§1. Voor de berekening van de inkomsten van het gezin, vermeld in artikel 37, eerste lid, van het decreet van 27 april 2018, wordt rekening gehouden met de inkomsten van beide personen aan wie de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald voor een leerling, die dezelfde woonplaats hebben.

§2. In deze paragraaf wordt verstaan onder feitelijk gezin: een leefeenheid waarin twee personen die geen bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad zijn, samenwonen en samen een huishouden regelen, hetzij financieel, hetzij op een andere ondersteunende manier.

*Er wordt rekening gehouden met de **inkomsten** van de persoon die dezelfde woonplaats heeft als een leerling en de **persoon met wie die persoon een feitelijk gezin vormt** als de selectieve participatietoelagen worden uitbetaald aan één persoon alleen of aan twee personen die niet op hetzelfde adres wonen.*

(...)

*Het samenwonen blijkt uit een **gemeenschappelijk domicilie** volgens het Rijksregister en kan enkel weerlegd worden door een officieel document uitgaande van een overheid of een overheidsinstelling dat gebaseerd is op de reële gezinssituatie.”*

Er dient te worden vastgesteld dat verzoekster en de heer ..... op de bij voormeld artikel 25, 1° lid Groeipakketdecreet bepaalde referentiedatum van 31 december 2019 op hetzelfde adres waren gedomicilieerd, samen met de kinderen van verzoekster.

Verzoekster betwist de samenwoonst met de heer ..... overigens ook niet en legt dan ook geen documenten voor die het vermoeden van samenwoonst dat volgt uit de gemeenschappelijke domicilie zouden kunnen weerleggen.

Het feit dat de heer ..... volgens de verzoekster nog niet zo lang bij haar woonde (cf. “Gezien het hier om een vergissing lijkt te gaan van ..... en ze het niet met zijn inkomen hebben rekening gehouden, en haar vriend nog niet lang bij haar inwoonde, vindt mevrouw het niet eerlijk dat ze dit moet terugbetalen”), kan geen beletsel zijn om de inkomsten van de heer ..... in rekening te nemen, aangezien de situatie op de referentiedatum van 31 december 2019 bepalend is.

Bijgevolg dient er in toepassing van artikel 3, § 2, 2° lid BVR Selectieve participatietoelagen bij het bepalen van de gezinsinkomsten rekening te worden gehouden met de inkomsten van zowel verzoekster als van de heer .....

Op basis van artikel 41 van het Groeipakketdecreet wordt er bij het vastleggen van de minimum- en maximuminkomensgrens rekening gehouden met de volgende factoren:

1° het aantal personen ten laste in het gezin;

2° het aantal studenten in het gezin die tijdens het school- of academiejaar in kwestie hoger onderwijs volgen;

3° het aantal personen in het gezin die fiscaal als gehandicapt worden aangemerkt.

De waarde van elke factor wordt uitgedrukt in punten.”

De bepalingen van artikel 42 Groeipakketdecreet stellen betreffende de berekening van het aantal punten:

“§1. De volgende personen en categorieën worden bij de berekening van de minimum- en maximuminkomensgrenzen gelijkgesteld met een punt:

1° elke persoon in het gezin die fiscaal ten laste is van personen van wie de gezinsinkomsten bij de berekening van de selectieve participatietoelagen in aanmerking worden genomen;

2° elke leerling of student in het gezin die niet meer fiscaal ten laste is van de personen van wie de gezinsinkomsten bij de berekening van de selectieve participatietoelagen in aanmerking worden genomen, omdat hij bestaansmiddelen heeft gehad, op voorwaarde dat hij niet in aanmerking komt voor het statuut van gehuwde, zelfstandige of alleenstaande leerling of student;

3° elke persoon van wie de gezinsinkomsten bij de berekening van de selectieve participatietoelagen in aanmerking worden genomen, en die op 31 december van het schooljaar in kwestie fiscaal als gehandicapt wordt aangemerkt;

4° de categorie van gezin die valt onder het toepassingsgebied van artikel 38, § 1, 1°, 2° of 3°. De categorie van gezin die valt onder het toepassingsgebied van artikel 38, § 1, 4° of 5°, levert een punt op, op voorwaarde dat de gezinsinkomsten van de zelfstandige, respectievelijk alleenstaande leerling in aanmerking genomen kunnen worden bij de berekening van de selectieve participatietoelagen van de persoon, vermeld in paragraaf 1, 1° of 2°.

§2. In afwijking van paragraaf 1 wordt elke persoon die valt onder paragraaf 1, 1° of 2°, en die op 31 december van het school- of academiejaar in kwestie fiscaal als gehandicapt wordt aangemerkt, met twee punten gelijkgesteld.

§3. Voor elke persoon van wie de gezinsinkomsten in aanmerking genomen worden bij de berekening van de selectieve participatietoeslag, alsook voor elke persoon, vermeld in paragraaf 1, 1° of 2°, van dit artikel, wordt er een punt toegekend als die personen aan een erkende instelling tijdens het school- of academiejaar in kwestie hoger onderwijs, een bachelor-na-bacheloropleiding of een master-na- masteropleiding volgen.

Het totale aantal punten, dat volgt uit de toepassing van het eerste lid, wordt verminderd met één punt.

In afwijking van het tweede lid bedraagt het totale aantal punten, dat volgt uit de toepassing van dit artikel, nooit minder dan nul.

§4. In afwijking van paragraaf 1 tot en met 3 bedraagt het aantal punten van het gezin waarvan de leerling deel uitmaakt, nooit minder dan nul.

In casu kunnen er voor het gezin 6 punten worden toegekend, met name 4 op basis van art. 42, §1, 1° (4 kinderen fiscaal ten laste op 31 december 2019), 1 punt op basis van art. 42, § 1, 3° (ingevolge de handicap van verzoekster) en 1 punt op basis van art. 42, § 1, 4° (rechthebbende leerling heeft zijn woonplaats bij de ouder(s)). Eén kind volgt hoger onderwijs maar dit punt dat wordt toegekend op basis van art. 42, § 3, 1° lid wordt door het 2° lid opgeheven.

Voor een gezin met 6 punten geldt een minimuminkomensgrens van € 29.266,99 en een maximuminkomensgrens van € 65.712,70 (artikel 43 Groeipakketdecreet *juncto* art. 20 BVR Selectieve participatietoelagen).

De verwerende partij heeft vastgesteld dat de gezamenlijke inkomsten van verzoekster en de heer ..... de minimuminkomensgrens maar niet de maximuminkomensgrens hebben overschreden en heeft geconcludeerd dat er bijgevolg voor de kinderen ..... slechts een selectieve participatietoeslag ten bedrage van telkens € 716,31 i.p.v. het initieel uitbetaalde bedrag van € 943,30 kon worden toegekend.

Uit het verzoek kan worden begrepen dat verzoekster dit niet als dusdanig betwist maar dat zij eerder de opportuniteit van de terugvordering van het verschil tussen beide bedragen betwist. Zij verwoordt dit in haar verzoek d.d. 16 juni 2020 als volgt:

“Gezien het hier om een vergissing lijkt te gaan van ..... en ze het niet met zijn inkomen hebben rekening gehouden, en haar vriend nog niet lang bij haar inwoonde, vindt mevrouw het niet eerlijk dat ze dit moet terugbetalen omdat ze zelf niet wist hoe de berekening gebeurde en ze niet door had dat hier geen rekening mee gehouden werd. Ze heeft in haar financiën ook niet voorzien dat ze dit bedrag nog zou moeten terugvorderen [sic] dus dit is voor mevrouw niet evident.”

5.2. Opportuniteit van de terugvordering van het onverschuldigde bedrag aan uitbetaalde schooltoeslag

Uit het voorgaande (5.1.) blijkt dat er inderdaad op basis van het gezinsinkomen van de beide partners waarmee diende te worden rekening gehouden, een bepaald bedrag aan schooltoeslag onverschuldigd werd betaald aan verzoekster.

De vraag is nu of verwerende partij het verschilbedrag mocht terugvorderen.

5.2.1. Algemene principes

- Artikel 1376 BW en artikel 103, §1, eerste lid, Groeipakketdecreet:

Conform de bepalingen van artikel 1376 BW is diegene die per vergissing of met zijn weten iets ontvangen heeft dat hem niet verschuldigd was, verplicht het terug te geven aan diegene van wie hij het onverschuldigd heeft ontvangen.

In dezelfde zin bepaalt artikel 103, §1, eerste lid Groeipakketdecreet:

“Onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden teruggevorderd, behalve in de gevallen waarin een dergelijke terugvordering wordt uitgesloten door dit decreet, door inhoudingen, verricht door de uitbetalingsactor, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1410, §4, van het Gerechtelijk Wetboek, op nog te betalen toelagen in het kader van het gezinsbeleid.”

- Fout van de uitbetalingsactor: artikel 92, §1, 1° en 2° lid Groeipakketdecreet:

De bepalingen van artikel 92, § 1, 1° en 2° lid Groeipakketdecreet vormen een uitzondering op dit algemene principe van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in de mate dat wordt gesteld dat:

“Als de uitbetalingsactor vaststelt dat een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid aangetast is door een juridische of materiële fout, trekt hij die beslissing in en neemt hij op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de ingetrokken beslissing is ingegaan of had moeten ingaan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze titel.

Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan.”

De Memorie van toelichting betreffende het Groeipakketdecreet bevat hierover de volgende toelichting:

“Dit artikel regelt de situatie waarin een beslissing van een uitbetalingsactor aangetast is door een juridische of materiële fout.

De uitbetalingsactor die een juridische of materiële fout vaststelt, trekt de oorspronkelijke beslissing in en neemt een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op datum van de oorspronkelijke beslissing. Van bovenstaand principe wordt afgeweken wanneer de fout te wijten is aan de uitbetalingsactor en het bedrag waarop de begunstigde recht heeft op grond van de nieuwe beslissing kleiner is dan wat aanvankelijk was toegekend. In dat geval heeft de nieuwe beslissing enkel uitwerking voor de toekomst. De ratio legis is duidelijk dat de begunstigde niet de gevolgen moet dragen van een fout van de uitbetalingsactor. Het moet echter gaan om een fout die de begunstigde redelijkerwijze niet kon opmerken.

Indien een begunstigde bijvoorbeeld een bedrag ontvangt waarvan hij redelijkerwijze moest beseffen dat hij daarop geen recht had, dan zal de nieuwe beslissing wel uitwerking hebben op datum van de oorspronkelijke beslissing en kan dus geen toepassing gemaakt worden van de uitzondering.”

- Rechtspraak en administratieve praktijk:

Voor het toepasselijke referentiekader inzake rechtspraak en administratieve praktijk verwijst de Geschillencommissie naar de eerdere beslissing nr. 2019/017 d.d. 22.11.2019 van de Geschillencommissie. Bij gebreke aan gedetailleerde nieuwe administratieve onderrichtingen in het

kader van het Groeipakketdecreet, werd in die beslissing verwezen naar de administratieve onderrichtingen in het kader van de Algemene Kinderbijslagwet die volgens het Agentschap Uitbetaling Groeipakket nog steeds instructief kunnen zijn.

Tot en met 31 december 2018 golden onder de toepassing van de federale Algemene Kinderbijslagwet gelijklopende bepalingen, terug te vinden in artikel 17 van het Handvest van de Sociaal Verzekerde (ingevoerd bij Wet van 11 april 1995 – stuk 10 – verder HSV genoemd) die stellen dat:

'Wanneer vastgesteld wordt dat de beslissing aangetast is door een juridische of materiële vergissing, neemt de instelling van sociale zekerheid op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de verbeterde beslissing had moeten ingaan, onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake verjaring.

*Onverminderd de toepassing van artikel 18, heeft de nieuwe beslissing, **indien de vergissing aan de instelling van sociale zekerheid te wijten is, uitwerking op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan, als het recht op de prestatie kleiner is dan het aanvankelijk toegekende recht.***

*Het vorige lid is niet van toepassing indien de sociaal verzekerde weet of moest weten, in de zin van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen, **dat hij geen recht heeft of meer heeft op het gehele bedrag van de prestatie.***

In dit kader kan wat betreft de voormelde bepalingen van artikel 17 HSV worden verwezen naar de reeds bestaande rechtspraak waar zich een duidelijke tendens voordeed om te concluderen dat de sociaal verzekerde, gelet op de complexiteit van de regelgeving, niet kan geacht worden te weten of te moeten weten dat hij/zij al dan niet recht had op het onverschuldigde bedrag wanneer zij/zij te goeder trouw was en dat hij/zij erop mag vertrouwen dat de socialezekerheidsinstelling de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Omgekeerd werd doorgaans geoordeeld dat er wél tot terugvordering kan worden overgegaan indien de sociaal verzekerde niet te goeder trouw was, waaromtrent de bewijslast bij de socialezekerheidsinstelling ligt (zie bvb. arrest van het Arbeidshof te Antwerpen van 15 maart 2013 A.R. 2012/AH/227; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Nijvel, afdeling Waver van 28 juli 2015 A.R. 14/3052/A; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Gent, afdeling Sint-Niklaas van 16 januari 2015 A.R. 14/1092/A en arrest van het Arbeidshof te Luik, afdeling Luik van 7 mei 2018 A.R. 2017/AL/122).

In de administratieve praktijk werd er door de kinderbijslagfondsen bij de toepassing van de bepalingen van artikel 17 HSV eveneens naar gestreefd om bij een fout van het kinderbijslagfonds enkel terug te vorderen indien het vermoeden van de goede trouw van de sociaal verzekerde kon worden weerlegd (zie de circulaire omzendbrief CO nr. 1402 van 26 februari 2015).

Betreffende de bepaling van de goede trouw kan worden verwezen naar de circulaire omzendbrief CO nr. 1360 van 20 juli 2006 (administratieve onderrichting FAMIFED), punt 2.2 waar wordt gesteld: *'De wet wilde een sociaal verzekerde die te goeder trouw was, selectief beschermen tegen foutieve handelingen van de administratie. Deze voorwaarde van goede trouw is enkel vervuld wanneer de sociaal verzekerde niet kon twijfelen aan de gegrondheid van de beslissing tot uitbetaling die ten onrechte werd genomen ten opzichte van hem.*

De wettekst die het feit van 'weten of moeten weten' voorziet, duidt aan dat men het standpunt moet innemen van een sociaal verzekerde die handelt met 'normale voorzichtigheid en toewijding', en niet dat van de concrete sociaal verzekerde die de onverschuldigde betaling ontving. Zo heeft het feit geen weerslag dat de concrete sociaal verzekerde het slachtoffer was van omstandigheden (ziekte,

zwakzinnigheid, gebrekkige kennis van de taal,...) die op het moment van de betaling zijn begrip konden schaden.

De materie zal geval per geval moeten geëvalueerd worden.

Als algemene regel kan men stellen dat de bijslagtrekkende 'wist of moest weten' als hij:

- een/de onverschuldigde bijslag ontving wegens frauduleuze handelingen of valse of bewust onjuiste verklaringen afgelegd door hem;
- voor de onverschuldigde betaling bijzondere of algemene informatie had (controleformulieren met precisies over een bepaalde situatie die de sociaal verzekerde kende) die de pertinentie weerlegt van de later ten onrechte genomen beslissing tot toekenning;
- wegens de aard van de betaling zelf (o.a. dubbele betaling van een zelfde bedrag aan kinderbijslag voor eenzelfde periode; kennisgeving van de toekenning van een sociale toeslag terwijl de rechthebbende zich niet in een dergelijke situatie bevindt,...) onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het onverschuldigde karakter van de betaling.'

Verder verwijst de Geschillencommissie naar de volgende nieuwe administratieve onderrichtingen in het kader van het Groeipakket in de Toelichtingsnota nr. 13 d.d. 3.12.2019 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket:

"(...) 6. De toekenningsprocedure

Het streefdoel bestaat erin de schooltoeslag 2019/2020 zo veel mogelijk automatisch toe te kennen. Zodra het SEPAR-gezin in GPA is aangemaakt zal het onderzoek- en de vaststelling van de schooltoeslag automatisch verlopen; en dit zowel wat betreft de nationaliteitsvoorwaarden, de pedagogische voorwaarden als de financiële voorwaarden betreft.
(...)

6.1. Onderzoek naar de totale inkomsten van de inkomensverstrekkers

Wanneer in de automatische procedure de gegevens over het inkomen van (één van) de inkomensverstrekker(s) voor het inkomstenjaar 2017 niet kunnen worden verkregen via de flux zal de consulent deze gegevens met een brief + formulier (de SEPARST07) dienen op te vragen. Bij ontvangst van deze gegevens kan het onderzoek worden voortgezet.
(...)

Dit resulteert in volgende typesituaties:

- Aanslagbiljet (Inkomensverstrekker A en inkomensverstrekker B) beiden aanwezig voor het inkomstenjaar 2017
→ berekening schooltoeslag in de automatische procedure.
- Aanslagbiljet voor 2017 voor Inkomensverstrekker A aanwezig, maar aanslagbiljet voor 2017 voor inkomensverstrekker B niet aanwezig
→ blokkeren berekening schooltoeslag en de brief met het formulier om de inkomens op te vragen verzenden:
-ofwel ontvangst aanslagbiljet voor 2017 voor inkomensverstrekker B: berekening schooltoeslag in de automatische procedure.
-ofwel Inkomen inkomensverstrekker A en inkomensverstrekker B voor 2019 via manuele alarmbel (bewijstukken van minstens 6 maanden) te bewijzen .
- Aanslagbiljet voor inkomensverstrekker A voor 2017 is aanwezig en manueel alarmbel inkomen voor inkomensverstrekker B voor 2019 is aanwezig:

→ blokkeren berekening schooltoeslag zolang manueel alarmbel inkomen voor inkomensverstrekker A voor 2019 ontbreekt.

- Aanslagbiljet voor Inkomensverstrekker A voor 2017 is aanwezig en een papieren aanslagbiljet voor inkomensverstrekker B voor 2017 en toekenning minimaal bedrag schooltoeslag + vraag om hoger bedrag via manueel alarmbel inkomen voor beide inkomensverstrekkers: geen herberekening van de schooltoeslag. De bijpassing zal gebeuren bij de verificatie van het inkomen voor 2019 in 2021 waarmee dit verminderd inkomen bevestigd wordt.

(...)”

5.2.2. Toepassing van de voormelde principes inzake terugvordering bij fout van de administratie in casu

Er dient te worden benadrukt dat voornoemde bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet enkel van toepassing zijn indien er effectief een materiële fout of vergissing van de uitbetalingsactor blijkt die ten grondslag ligt aan de terugvordering. Vervolgens moet worden nagegaan of de betrokkene zich normaal geen rekenschap kan geven van die fout, om te bepalen of het onverschuldigde bedrag al dan niet kan worden teruggevorderd.

Ter herinnering, verwerende partij heeft in haar e-mail van 12 augustus 2020 dienaangaande verduidelijkt dat:

“Uit de gegevens van het Rijksregister bleek dat de heer ..... van 04/07/2019 op hetzelfde adres van mevrouw ..... woonde. Aangezien hij slechts sinds 2019 in België verbleef waren er voor hem geen fiscale gegevens beschikbaar op basis waarvan de automatische toekenning normaal gezien verloopt. Op 12 november werden deze nodige gegevens opgevraagd, via een formulier gericht aan mevrouw ..... Alhoewel er nooit reactie op dit formulier is gekomen, werd de schooltoeslag dan toch betaald op 22 november 2019. De reden waarom dit werd betaald zonder over de nodige gegevens te beschikken kan ik niet meer achterhalen.

De berekeningswijze werd aan mevrouw ..... bezorgd per brief van 20 november 2019, zij werd als enige inkomensverstrekker opgenomen (als voorbeeld, de brief voor ..... in bijlage). Nochtans werd kort er voor de inkomsten van haar partner opgevraagd. Zij had kunnen weten dat deze berekening niet klopte.

Nadat mevrouw ..... en de heer ..... uit elkaar zijn gegaan werd het onderzoek naar de sociale toeslag opnieuw gevoerd, en kwam de voorbarige betaling van de schooltoeslag aan het licht. De buitenlandse inkomsten van de heer ..... werden nogmaals opgevraagd, en ditmaal wel ontvangen. Op basis van het gezamenlijke inkomen werd de schooltoeslag opnieuw berekend, er kon nog 716,31 euro per kind worden betaald.

Het onverschuldigde bedrag van 226,99 euro werd op 28 mei 2020 betekend. Alhoewel de betaling voorbarig is vertrokken, had mevrouw ..... op basis van de elementen in de berekeningswijze kunnen weten dat niet alle elementen in rekening waren gebracht. Om die reden werd het debet niet als debet A gekwalificeerd.

Op basis van de toepasselijke regelgeving en de bekende informatie heeft ..... terecht gehandeld. De beslissing wordt gehandhaafd.

Omdat wij er van uitgaan dat mevrouw ..... redelijkerwijze kon weten dat de berekening niet klopte, kunnen we dit verzoekschrift ook niet beschouwen als een verzoek om van de terugvordering af te zien (art 13 BVR Rechten en Plichten begunstigden)."

- **Mogelijke juridische of materiële fout van verwerende partij**

Verwerende partij erkent bijgevolg dat zij op het ogenblik van de voorlopige toekenning van een selectieve participatietoelage ten bedrage van € 943,30 per kind, effectief op de hoogte was van de domiciliëring van de heer ..... op het adres van verzoekster maar niet beschikte over enig document of verklaring betreffende de inkomsten van de heer ..... Dit blijkt eveneens uit de brief van 12 november 2019 waarbij verwerende partij aan verzoekster heeft meegedeeld wat volgt:

"Wij onderzoeken het recht op sociale toeslag en schooltoelage.

Om dit te onderzoeken, moeten wij de inkomsten van jou en van ..... kennen.

Wij hebben die gegevens niet gekregen van de FOD Financiën. Bezorg ons het aanslagbiljet van het jaar 2018 (inkomsten 2017) van beiden. Stuur ook het onderstaande invulstrookje mee [betreft een handgetekende verklaring van beiden of zij al dan niet een leefloon of een inkomensvervangende tegemoetkoming ontvingen in 2017].

Als het aanslagbiljet van (een van) beiden ontbreekt, vul dan allebei het formulier [betreffende verklaring over alle inkomsten van beiden van 6 maanden in 2019 voor de schooltoelage en van de laatste 6 maanden voor de sociale toeslag] als bijlage in en stuur het terug met de nodige bewijsstukken."

Bijgevolg beschikte verwerende partij op het moment van de betaling nog niet over de nodige elementen om het recht op de schooltoelage te kunnen bepalen. Er kan dan ook worden besloten dat er een materiële fout ten grondslag ligt aan de onverschuldigde betaling in het licht van voormelde administratieve richtlijnen voor de uitbetalingsactoren (cf. *"Wanneer in de automatische procedure de gegevens over het inkomen van (één van) de inkomensverstrekker(s) voor het inkomstjaar 2017 niet kunnen worden verkregen via de flux zal de consulent deze gegevens met een brief + formulier (de SEPARST07) dienen op te vragen. Bij ontvangst van deze gegevens kan het onderzoek worden voortgezet."*). Overigens wijst de volgende passage in de argumentatie van de uitbetalingsactor ook hierop (cf. *"Op 12 november werden deze nodige gegevens opgevraagd, via een formulier gericht aan mevrouw ..... Alhoewel er nooit reactie op dit formulier is gekomen, werd de schooltoelage dan toch betaald op 22 november 2019. De reden waarom dit werd betaald zonder over de nodige gegevens te beschikken kan ik niet meer achterhalen."*).

- **Toepassing uitzonderingsbepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet**

Nu dient te worden vastgesteld dat verwerende partij een fout begaan heeft zoals supra uiteengezet, rijst vervolgens de vraag of verzoekster zich er rekenschap van had kunnen geven dat de betaling onverschuldigd of minstens voorbarig was. Aldus bepaalt artikel 92, §1, tweede lid Groeipakketdecreet:

"Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan."

In haar e-mail van 12 augustus 2020 wijst verwerende partij erop dat “mevrouw ..... op basis van de elementen in de berekeningswijze had kunnen weten dat niet alle elementen in rekening waren gebracht” en dat het ten onrechte ontvangen bedrag dan ook niet als een “A-debet”³ werd gekwalificeerd.

Er dient te worden vastgesteld dat bij voormelde brief van 12 november 2019, verzoekster duidelijk door verwerende partij werd meegedeeld dat de inkomsten van de heer ..... nodig waren voor de toekenning van zowel de sociale toeslag als de selectieve participatietoeslag (schooltoeslag), waarbij eveneens een overzicht werd gegeven van welke inkomsten in rekening dienden te worden gebracht en moesten worden meegedeeld.

Verzoekster werd van de voorlopige toekenning van de selectieve participatietoeslag ten bedrage van € 943,30 per kind in kennis gesteld bij brief van 20 november 2019. In die brief werd haar meegedeeld dat:

“De Vlaamse overheid zet sterk in op het opsporen van rechten, zodat elk gezin automatisch krijgt waar het recht op heeft.

(...)

Je hebt recht op een schooltoeslag van € 943,3 voor het schooljaar 2019-2020. Dat is een voorlopige berekening op basis van de gegevens waarover wij nu beschikken (...).”

Daarbij werd er een gedetailleerd overzicht van de berekeningswijze gevoegd waaruit onder meer blijkt dat enkel de inkomsten van verzoekster in rekening werden gebracht.

Uit de brief d.d. 12 november 2019 blijkt dat verwerende partij verzoekster heeft geïnformeerd over de mogelijke invloed van de inkomsten van de heer ..... op de toekenning van de selectieve participatietoeslag en dat deze inkomsten dienden te worden meegedeeld vermits deze niet bij de FOD Financiën konden worden verkregen.

De vermelding van verwerende partij in de brief d.d. 20 november 2019, die dus slechts 8 dagen later volgde, dat het bedrag van € 943,30 een voorlopige berekening op basis van de op dat moment door verwerende partij beschikbare gegevens betrof, kon derhalve redelijkerwijs niet anders worden begrepen als een toegekend bedrag volgend uit een voorlopige berekening op basis van onvoldoende gegevens vermits verzoekster wist dat zij de gevraagde inkomsten van de heer ..... nog niet aan verwerende partij had meegedeeld.

Hoewel in casu geenszins blijkt dat er sprake zou kunnen zijn van enige frauduleuze handeling of valse of onjuiste verklaring vanwege verzoekster, besluit de Geschillencommissie, gelet op de heersende administratieve praktijk als blijkt uit de richtlijnen van bovengenoemde CO 1360 van 20 juli 2006, en de beschikbare feitelijke gegevens die blijken uit de briefwisseling van verwerende partij aan verzoekster, dat op afdoende wijze blijkt dat verwerende partij verzoekster in die mate de nodige informatie heeft verstrekt dat zij er zich redelijkerwijs rekenschap had van kunnen geven dat afhankelijk van de inkomsten van de heer ..... de reeds toegekende selectieve participatietoelagen mogelijks gedeeltelijk of volledig onverschuldigd waren en dat derhalve de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid geen toepassing kunnen vinden.

In die zin gaat de argumentatie van verzoekster waarbij zij meent dat het gaat om een vergissing van de uitbetalingsactor (in haar voordeel) en zij dus sowieso hier niet de dupe kan van zijn (cf. *Gezien het hier om een vergissing lijkt te gaan van ..... en ze het niet met zijn inkomen hebben rekening*

---

³ Een “A-debet” (fout van de administratie) betreft een onverschuldigde betaling die in toepassing van de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid Groeipakketdecreet niet kan worden teruggevorderd.

gehouden, en haar vriend nog niet lang bij haar inwoonde, vindt mevrouw het niet eerlijk dat ze dit moet terugbetalen omdat ze zelf niet wist hoe de berekening gebeurde en ze niet door had dat hier geen rekening mee gehouden werd), voorbij aan de nuance in de toepasselijke wettelijke bepalingen dat de niet-terugvordering ingeval van een fout van de administratie enkel geldt als de betrokkene zich normaal geen rekenschap kon geven van de onverschuldigde betaling. Gelet op de informatie in de brieven van verwerende partij over de berekeningswijze zoals hiervoor uiteengezet, lijkt dan ook moeilijk te kunnen worden aangenomen dat de verzoekster, zoals zij argumenteert, geenszins wist hoe de berekening gebeurde en niet kon begrijpen dat met het inkomen van haar inwonende vriend ook rekening wordt gehouden.

5.2.3. Afzien van terugvordering

Verzoekster vermeldt in haar verzoek van 16 juni 2020 dat zij dergelijke terugvordering *“in haar financiën ook niet [heeft] voorzien dat ze dit bedrag nog zou moeten terugvorderen (sic) dus dit is voor mevrouw niet evident.”*

Verwerende partij verwijst hiernaar wellicht in haar argumentatie (cf. e-mail van 12 augustus 2020) waar zij stelt dat:

“Omdat wij er van uitgaan dat mevrouw ..... redelijkerwijze kon weten dat de berekening niet klopte, kunnen we dit verzoekschrift ook niet beschouwen als een verzoek om van de terugvordering af te zien (art 13 BVR Rechten en Plichten begunstigden).”

De bepalingen van artikel 13, 1^e t.e.m. 3^e lid van het ‘BVR van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BVR Rechten en plichten begunstigden)’ stellen dat:

“De schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag is meegedeeld, kan bij de uitbetalingsactor, waarbij de schuld is ontstaan, een verzoek indienen om van die terugvordering af te zien. De uitbetalingsactor die dat verzoek ontvangt, stuurt een ontvangsbewijs naar de begunstigde.

Een verzoek, in de zin van het eerste lid, om af te zien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar voldoet aan de volgende twee voorwaarden:

- 1° te goeder trouw zijn;
- 2° zich in een onzekere financiële situatie bevinden.

In het tweede lid, 1°, wordt verstaan onder te goeder trouw: het niet weten of redelijkerwijze niet kunnen weten dat men ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid ontvangen heeft.”

De Bisnota aan de leden van de Vlaamse Regering bevat de volgende toelichting betreffende voormeld artikel 13:

“Op basis van artikel 103, §2, van het Groeipakketdecreet, worden in dit artikel de bijkomende voorwaarden voor het afzien van de terugvordering van onverschuldigde betalingen verder uitgewerkt. Met dit artikel wordt de huidige procedure gebaseerd op de Circulaire Omzendbrief 1346 verder gezet.

Zo kan de uitbetalingsactor afzien van de terugvordering van een onverschuldigde betaling op vraag van de schuldenaar wanneer deze te goeder trouw is.”

De Circulaire Omzendbrief 1346 waarnaar verwezen wordt, bevat de administratieve onderrichtingen die golden ten aanzien van de kinderbijslagfondsen onder de toepassing van de Algemene Kinderbijslagwet (AKBW).

De Geschillencommissie verwijst naar de volgende passages uit de CO 1346 inzake de algemene principes inzake de terugvordering alsook het begrip 'goede trouw' dat overeenkomstig voormeld artikel 13, tweede en derde lid BVR Rechten en plichten begunstigen, bepaalt of er kan afgezien worden van de terugvordering:

"1. Grondregel dat ten onrechte betaalde uitkeringen teruggevorderd worden

Het is een kwestie van gezond verstand dat iemand die een som geld ontvangen heeft zonder daar recht op te hebben, die som, die in rechte niet verschuldigd is, terug moet betalen. Dat is een regel uit het burgerlijk recht die de grondslag vormt van elke terugvordering van een ten onrechte betaald bedrag.

*Maar terwijl in het burgerlijk recht, dat de onderlinge betrekkingen van particulieren regelt, de schuldeiser als hij dat wil af kan zien van terugvordering van wat hij ten onrechte aan de debiteur betaald heeft (kwijtschelding van schuld), kunnen in het sociaal recht de **instellingen met een opdracht van algemeen belang de schulden van de sociaal verzekerden niet naar believen behandelen.***

De sociale uitkeringen die ten onrechte zijn betaald, zijn namelijk gefinancierd met gelden van de gemeenschap en die overheidsmiddelen komen niet toe aan wie er niet de wettelijke bijslagtrekkende van is. Als de sociaal verzekerde niet aan de wettelijke voorwaarden voldoet die het verlenen van een uitkering mogelijk maken, bestaat er in het geheel geen recht op die uitkering en als die toch betaald is, moet die in elk geval teruggevorderd worden."

(...)

"3.2. Goede trouw van de sociaal verzekerde

Als men nagaat of misschien best wordt afgezien van terugvordering omdat die uit sociaal oogpunt niet wenselijk is moet men dat doen vanuit het perspectief van de billijkheid: zou terugvorderen tot een groter onrecht leiden dan niet terugvorderen? Uit een oogpunt van billijkheid zou het evenwel onverantwoord zijn af te zien van de terugvordering van een onterechte betaling op vraag van de sociaal verzekerde als de schuld voortvloeit uit fraude door de betrokkene.

Met moet dus uitgaan van de basisregel dat afzien van terugvordering om sociale redenen maar mogelijk is als de sociaal verzekerde op het tijdstip van de niet verschuldigde betaling te goeder trouw was.

In geen geval kan afgezien worden van terugvordering als uit de gegevens in het dossier blijkt dat de sociaal verzekerde de ten onrechte uitgekeerde bedragen verkregen heeft door fraude.

Dat er fraude mee gemoeid is, moet vastgesteld worden rekening houdend met hetgeen bepaald is in artikel 120bis KBW, dat in verband met de verjaringstermijn 3 typesituaties onderscheidt die fraude door de debiteur vormen.

- frauduleuze handelingen : het gaat om daden die er bijvoorbeeld in bestaan een officieel attest te vervalsen of de handtekening van een persoon onderaan een verklaring na te bootsen;

- valse verklaringen : het gaat om daden die de mededeling met zich brengen van gegevens waarvan de betrokkene weet dat ze strijdig zijn met de waarheid;

- bewust onvolledige verklaringen : hier gaat het om het weglaten van iets in een voor het overige waarheidsgetrouwe verklaring, zodat de betrokkene bewust een deel van de waarheid heeft verborgen gehouden.

*Als er geen sprake is van kennelijke fraude **moet de goede trouw van de debiteur, waarvan altijd vertrokken moet worden, toch in twijfel getrokken worden als uit het onderzoek van het dossier blijkt dat de debiteur op het tijdstip van de betaling wist of redelijkerwijs had kunnen weten dat hij onverschuldigde uitkeringen ontving. Hier valt op te merken dat de sociaal verzekerde zich nog***

minder kan beroepen op zijn onwetendheid van het bestaan van een schuld als hij correct geïnformeerd werd door zijn fonds over de situatie van zijn recht op kinderbijslag.

Rekening houdende met de laatste alinea van de voormelde passage uit de CO 1346 waarnaar uitdrukkelijk wordt verwezen in de Bisnota bij het BVR Rechten en plichten begunstigen - en de voorgaande analyse waarbij besloten werd dat *“Hoewel in casu geenszins blijkt dat er sprake zou kunnen zijn van enige frauduleuze handeling of valse of onjuiste verklaring vanwege verzoekster, besluit de Geschillencommissie, gelet op de heersende administratieve praktijk als blijkt uit de richtlijnen van bovengenoemde CO 1360 van 20 juli 2006, en de beschikbare feitelijke gegevens die blijken uit de briefwisseling van verwerende partij aan verzoekster, dat op afdoende wijze blijkt dat verwerende partij verzoekster in die mate de nodige informatie heeft verstrekt dat zij er zich redelijkerwijs rekenschap had van kunnen geven dat afhankelijk van de inkomsten van de heer ..... de reeds toegekende selectieve participatietoelagen mogelijks gedeeltelijk of volledig onverschuldigd waren en dat derhalve de bepalingen van artikel 92, § 1, 2^e lid geen toepassing kunnen vinden.”* - dient te worden geconcludeerd dat de goede trouw van de verzoekster overeenkomstig de voormelde passages in de CO 1346 in twijfel moet getrokken worden.

De Geschillencommissie stelt dan ook vast dat niet voldaan is aan de voorwaarde van de goede trouw, een absolute vereiste om te kunnen ingaan op de impliciete vraag van de verzoekster om te kunnen afzien van terugvordering.

6. Beslissing

Gelet op het Decreet van 27 juli 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van de verzoekster ontvankelijk maar **ongegrond** is en dat verwerende partij terecht is overgegaan tot terugvordering van de schooltoeslag ten bedrage van in totaal € 680,97.

Aldus uitgesproken te Brussel op 27 november 2020.

De commissie was samengesteld uit:

- De heer Herman Verlinden, voorzitter;
- De heer Ignace Lambert (Opgroeien Regie) en mevrouw Rita Louwagie (Infino), effectieve leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te Antwerpen, afdeling Hasselt, Parklaan 25/5 te 3500 Hasselt.

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van 3 maanden te rekenen vanaf de derde dag na de datum van dit aangetekend schrijven (art. 115, § 1, 1e lid van het Decreet van 27 april 2018⁴ en art. 22, 3e lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018⁵).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens

Door toepassing van het Decreet van 1 maart 2019 tot ontbinding van het Fonds Jongerenwelzijn en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin en het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp wijzigt vanaf 18 april 2019 de naam van 'Kind en Gezin' in 'Opgroeien regie'.

De taken en opdrachten van het agentschap Kind en Gezin worden integraal overgenomen.

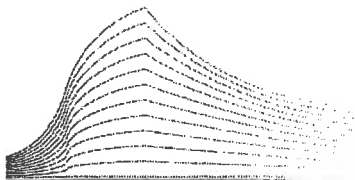
Vanaf de inwerkingtreding van het vermelde decreet van 1 maart 2019 wordt op alle officiële documenten de benaming 'Opgroeien regie' gebruikt.

De benaming Kind en Gezin wordt nog behouden in communicatie naar de ouders en voorzieningen om de herkenbaarheid en continuïteit van de dienstverlening te behouden.

---

⁴ Tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

⁵ Betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan.

Repertoriumnummer 2021/5433
Datum van uitspraak 21 oktober 2021
Rolnummer 21/191/A
Materie : Groeipakket - gezinsbijslag

Uitgifte

<i>Uitgereikt aan</i>	<i>Uitgereikt aan</i>
<i>op</i> €	<i>op</i> €
Rechtsmiddelen	

arbeidsrechtbank Antwerpen afdeling Hasselt

**Vonnis
1ste kamer**

In de zaak:

R.R.

Eisende partij

niet aanwezig, noch iemand regelmatig voor haar.

tegen

met maatschappelijke zetel te

Verwerende partij

niet aanwezig, noch iemand regelmatig voor haar.

HET AGENTSCHAP OPGROEIEN REGIE, KB nr. 0886.886.638
1060 SINT-GILLIS, Hallepoortlaan 27,

Vrijwillig tussenkomende partij

vertegenwoordigd bij volmacht door

---

1 Procedure

De rechtbank past volgende wetten toe:

- de wet van 15.06.1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- de wet van 10.10.1967 houdend het Gerechtelijk Wetboek

De rechtbank heeft rekening gehouden met de stukken van het geding, opgenomen in het dossier van de rechtspleging en vermeld op de inventaris ervan, en in het bijzonder:

- het inleidend verzoekschrift, ontvangen ter griffie op 11 maart 2021;
- het verzoekschrift van het Agentschap Opgroeien Regie, houdende de vrijwillige tussenkomst, ontvangen ter griffie op 16 juni 2021;

De rechtbank heeft HET AGENTSCHAP OPGROEIEN REGIE gehoord op de openbare terechtzitting van 7 oktober 2021.

verschijnen niet op de zitting, hoewel zij behoorlijk werden opgeroepen. Zij laten zich evenmin vertegenwoordigen.

HET AGENTSCHAP OPGROEIEN REGIE vordert de behandeling bij verstek.

Mevrouw C.WOUTERS, eerste substituut-arbeidsauditeur, heeft vervolgens een mondeling advies gegeven, waarop niet werd gerepliceerd. Hierna heeft de rechtbank de zaak in beraad genomen.

2 Feiten en vordering

Met verzoekschrift, ontvangen ter griffie op 11 maart 2021 stelde beroep in tegen de beslissing van de geschillencommissie Groeipakket van 27 november 2020, met aangetekende brief van 15 januari 2021 aan eiseres ter kennis gebracht.

Eiseres kan zich niet akkoord verklaren met de beslissing van de Geschillencommissie, waarbij geoordeeld werd dat de vordering van eiseres ontvankelijk maar ongegrond is en dat terechtigd is overgegaan tot terugvordering van de schooltoeslag ten bedrage van in totaal € 680,97.

Deze terugvordering vindt zijn oorsprong in het feit dat er aanvankelijk bij de berekening van de schooltoeslag geen rekening werd gehouden met de (buitenlandse) inkomsten van de partner van eiseres waarmee zij onbetwist samenwoonde, verdiend gedurende het jaar 2017.

Eiseres is van oordeel dat zij volledig heeft geïnformeerd over de feitelijke toestand en dat een vergissing in de berekening louter aan te wijten is, zodat er geen grond tot terugvordering is.

3 Ontvankelijkheid van de vordering

Conform de bepalingen van artikel 115, § 1 van het Decreet van 27 april 2018 (tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid—verder Groeipakketdecreet genoemd) *“kan een partij bij een geschil waarover de geschillencommissie heeft geoordeeld, op straffe van verval, binnen drie maanden na de kennisgeving van de beslissing van de geschillencommissie beroep instellen bij de bevoegde rechtbank. Opgroeien regie wordt aangewezen als verwerende partij.”*

Conform de bepaling van artikel 22, 3e lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018 (tot oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan, BS 12.10.2018) gaat de termijn van drie maanden om beroep in te

stellen bij de bevoegde rechtbank in vanaf de derde dag na de dag waarop de partij op de hoogte is gebracht van de beslissing, vermeld in artikel 22,1ste lid.

In casu is het verzoekschrift gericht tegen de beslissing van de Geschillencommissie van 27 november 2020, betekend met brief van 15 januari 2021. Aldus had het verzoekschrift moeten gericht zijn tegen Opgroeien Regie en niet tegen

De vordering tegen _____ is derhalve onontvankelijk.

Opgroeien Regie kwam vrijwillig tussen. De vordering in vrijwillige tussenkomst is regelmatig naar vorm. Zij is ontvankelijk.

4 Beoordeling van de gegrondheid

Met beslissing van 28 mei 2020 werd een gedeelte van het groepakket/schooltoeslag van eiseres teruggevorderd voor een bedrag van € 680,97 door uitbetalingsactor _____. Deze terugvordering vindt zijn oorsprong in het feit dat er bij de toekenning van het groepakket voor de 3 rechthebbende kinderen van eiseres geen rekening werd gehouden met het buitenlands inkomen van haar partner.

Eiseres betwist de samenwoont met haar partner, de heer _____ niet. Evenmin betwist zij dat er met diens inkomen rekening moet gehouden worden. Het loutere feit dat zij hiervan aanvankelijk niet op de hoogte was, is geen reden om deze inkomsten buiten beschouwing te laten.

Onterecht is eiseres van oordeel dat _____ bij de toekenning van het groepakket op de hoogte was van alle elementen om de juiste berekening te maken, zodat de feitelijke vergissing louter aan _____ aan te rekenen zou zijn.

Eiseres, die verstek laat, voert voor de rechtbank in de door haar neergelegde stukken hetzelfde verweer aan dan voor de Geschillencommissie. Meer bepaald is zij van oordeel dat zij – door haar e-mail van 10 december 2019 - alle vereiste informatie heeft verstrekt. Dit is niet het geval.

De relevante inkomsten van de partner van eiseres betroffen het inkomstenjaar 2017. Deze inkomsten werden, hoewel hierom werd verzocht, door eiseres niet aangevoerd.

Door eiseres werden de buitenlandse inkomsten van haar partner voor de eerste maal bekend gemaakt ingevolge het verzoek van 14 april 2020, zodat _____ op het ogenblik van de toekenning van het Groeipakket/schooltoeslag over een onvolledig dossier beschikte.

Vermits eiseres op de hoogte was van het feit dat de inkomsten van haar partner in rekening moesten worden gebracht en vermits eiseres aan de hand van de berekening van het groepakket op eenvoudige wijze kon vaststellen dat er in casu met deze

inkomsten geen rekening werd gehouden, kon zij redelijkerwijze aannemen dat zij meer heeft ontvangen dan het bedrag waarop zij aanspraak zou kunnen maken.

Artikel 92, §1, tweede lid Groeipakketdecreet, waarvan de tekst luidt als volgt:

"Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan."

kan derhalve in casu niet worden toegepast.

Tot slot en ten overvloede doet de rechtbank gelden dat zij voor wat de eventuele kwijtschelding van de terugvordering niet in de plaats kan treden van de uitbetalingsactor.

Het beroep van eiseres is ongegrond.

5 Beslissing (beschikkend gedeelte)

De rechtbank beslist in eerste aanleg en bij verstek van
wat volgt.

Verklaart de vordering van _____ opzichtens _____ onontvankelijk.

Verklaart de vordering in vrijwillige tussenkomst van HET AGENTSCHAP OPGROEIEN REGIE ontvankelijk.

Verklaart de vordering van _____ in hervorming van de beslissing van de geschillencommissie van 27 november 2020 ontvankelijk, doch ongegrond.

Bekrachtigt de beslissing van de Geschillencommissie nr. 2020/023d.d. 27 november 2020 en zegt voor recht dat de uitbetalingsactor _____ terecht overging tot terugvordering van de schooltoeslag voor het schooljaar 2019-2020 ten bedrage van 680,97 euro;

De rechtbank veroordeelt HET AGENTSCHAP OPGROEIEN REGIE tot de kosten van het geding, niet begroot (art. 1017, tweede lid en 1018 Ger.W.).

Dit vonnis werd gewezen door:

mevrouw R.GYMZA	rechter, voorzitter van de kamer,
de heer K.PUELINGS	rechter in sociale zaken, werkgever,
mevrouw T.VANHOUT	rechter in sociale zaken, werknemer-bediende,

met bijstand van A.COENEN, griffier.

A.COENEN

T.VANHOUT

K.PUELINGS

R.GYMZA

en uitgesproken op donderdag EENENTWINTIG OKTOBER TWEEDUIZEND EENENTWINTIG in openbare terechtzitting van de Arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Hasselt door R.Gymza, rechter, voorzitter van de kamer, met bijstand van A.Coenen, griffier

A.COENEN

R.GYMZA